

Fiches financiële beleidsvoering en bedrijfsvoering

Versie 30 oktober 2019, Ministerie van Financiën, Begrotingszaken/BBH

Schatkistbankieren (treasury-instrument)

Wat is schatkistbankieren?

Het fenomeen schatkistbankieren is in artikel 1.1 van de Comptabiliteitswet 2016 (CW 2016) als volgt gedefinieerd: *het aanhouden van liquide middelen op een bankrekening van de schatkist van het Rijk*. Het schatkistbankieren houdt in dat, bijvoorbeeld het overtollig geld op een centrale bankrekening bij de huisbankier van het Rijk wordt aangehouden.

Dit fiche gaat over het schatkistbankieren door de rijksoverheid, de rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT's) en de rechtspersonen met een publieke taak (RPT's). Het schatkistbankieren in de CW 2016 heeft alleen betrekking op de RWT's en de RPT's (zievoor uiteenzetting van een RWT en RPT blz 5 en 6 hieronder). De decentrale overheden vallen er dus niet onder. De wettelijke grondslag voor decentrale overheden is in de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) geregeld.

Het schatkistbankieren beoogt het doelmatig en risicoarm beheer van de liquide middelen van de rijksoverheid en rechtspersonen met een wettelijke of publieke taak.

Waarom schatkistbankieren?

Schatkistbankieren bevordert de doelmatigheid van het beheer van de publieke geldmiddelen van de overheid, doordat tekorten en overschotten in de publieke sector worden gebundeld. Daarmee kunnen op macroniveau schaalvoordelen worden behaald bij het uitzetten en aantrekken van die middelen in de markt.

Door schatkistbankieren kan het optreden op de geld- en kapitaalmarkt om een tijdelijk liquiditeitsoverschot van het Rijk uit te zetten of een liquiditeitstekort te dekken worden gecentraliseerd bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën. Ook dat bevordert de doelmatigheid.

Met schatkistbankieren worden ook de risico's voor de individuele deelnemende rechtspersonen beperkt doordat zij minder risico lopen op verlies van de uitgezette hoofdsom. De risico's bij het uitzetten van geldmiddelen in de schatkist zijn minimaal door de hoge kredietwaardigheid van de Staat.

Tot slot vermindert schatkistbankieren de hoogte van de EMU-schuld omdat vorderingen en verplichtingen tussen overheidsinstellingen niet meetellen voor de EMU-schuld. Bedragen die organisaties in de schatkist aanhouden in plaats van bij de bank, verminderen daarmee de EMU-schuld. Bedragen die worden geleend via schatkistbankieren zorgen daarentegen niet voor een hogere EMU-schuld dan in een situatie zonder schatkistbankieren.

Wat houdt het beheer van publieke geldmiddelen in?

Dit is de zorg voor:

- de schatkist, bestaande uit de centrale kas en de departementale kassen van het Rijk, waaronder de zorg voor de dagelijkse saldoregulatie van de departementale kassen met de centrale kas (schatkistbankieren door de rijksoverheid).
- de kassen met publieke geldmiddelen van (overheids) organisaties die *niet* tot het Rijk behoren (maar binnen de collectieve sector vallen), voornamelijk de kassen van de RWT's, de RPT's en decentrale overheden die in de schatkist worden aangehouden, waaronder de zorg voor de dagelijkse saldoregulatie van die kassen met de centrale kas (schatkistbankieren door RWT's of RPT's).
- de rekeningen-courant tussen de deelnemers aan schatkistbankieren en het Ministerie van Financiën;
- het uitzetten op de geld- en kapitaalmarkt van een liquiditeitsoverschot in de schatkist;
- het aantrekken op de geld- en kapitaalmarkt van liquide middelen ter dekking van een liquiditeitstekort in de schatkist.

Centrale kassen zijn in beheer bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën. De departementale kassen zijn in beheer bij de ministeries en de colleges. Op deze wijze vormt de schatkist één centrale kas waarin alle publieke geldmiddelen zijn opgenomen inclusief de kassen met publieke geldmiddelen van de RWT's, RPT's en decentrale overheden die schatkistbankieren. Die kassen tezamen vormen de schatkist van het Rijk en bestaan conceptueel uit alle (betaal)rekeningen die deze organisatieonderdelen bij de banken aanhouden.

De techniek: saldoregulatie en rekening-courantrelatie; relatie met de boekhouding

Technisch ontstaat die ene kas doordat alle bankrekeningen van het Rijk en van de overige betrokken rechtspersonen per bank worden gekoppeld aan een "paraplu"-rekening van het Agentschap bij elke bank. Die paraplu-rekening is vervolgens gekoppeld aan de bankrekening van het Rijk bij de DNB.

Disclaimer:

*Dit fiche is een informatief document ter toelichting van enkele comptabele onderwerpen. Het dient dus alleen als hulpmiddel en heeft **geen** status van juridische regelgeving of bestuurlijke afspraak.*

De ministeries en de agentschappen hebben een eigen bankrekening bij de huisbank van het Rijk; andere deelnemers hebben rekeningen bij hun eigen huisbank (kan iedere bank in NL zijn). Die rekeningen worden op die wijze per bank in zogenaamd concernverband (van het Rijk) opgenomen. Dagelijks aan het eind van een (werk)dag worden de saldi van de bankrekeningen afgeroomd naar of aangevuld vanuit die paraplurekeningen. Alle bankrekeningen hebben daardoor aan het eind van elk dag een saldo van nul (zero balancing). Via het bancaire clearingsysteem bij de DNB wordt dagelijks het in de schatkist aanwezige saldo zichtbaar op de bankrekening van het Agentschap van het Ministerie van Financiën bij de DNB. Binnen het Ministerie van Financiën wordt aan elk van deze bankrekeningen een rekening-courant gekoppeld. Op die rekening-courant wordt de "bancaire" relatie tussen de aan het schatkistbankieren deelnemende organisatie en het Ministerie van Financiën bijgehouden. In die rekeningen-courant worden de saldi zichtbaar die de deelnemende organisaties in de schatkist aanhouden. De dagafschriften van uitgaven en ontvangsten die de huisbankier aan rekeninghouders verstrekt worden in de boekhouding van de rekeninghouder verwerkt.

De schatkistbeheerder

Het schatkistbankieren wordt uitgevoerd door het Agentschap van de Generale Thesaurie en de directie Begrotingszaken van het Ministerie van Financiën. De Rijkshoofdboekhouding (RHB) voert als onderdeel van de directie Begrotingszaken van het Ministerie van Financiën het accountbeheer, de administratie voor de ministeries en agentschappen en de rekening-courantadministratie voor alle deelnemers van het schatkistbankieren. Het Agentschap voert het accountbeheer en de administratie met betrekking tot de RWT's en de decentrale overheden. Zie voor de deelnemers en de relevante regelgeving voor het schatkistbankieren hieronder.

Rentevergoeding

Bij het schatkistbankieren wordt door het Ministerie van Financiën een marktconforme rente (met een bodemrente van nul) vergoed aan de deelnemers over hun saldi in rekening-courant. Binnen het Rijk wordt alleen aan agentschappen die schatkistbankieren rente vergoed (ook hier geldt een bodemrente van nul). Over een negatief saldo op de rekening-courant wordt een rente in rekening gebracht (met bodemrente van nul).

De saldi van de dienstonderdelen die geen agentschap zijn, zullen in het algemeen in de loop van een jaar oplopend negatief zijn. Die saldi weerspiegelen namelijk het uitputten van de beschikbare budgetten op de begrotingsartikelen. Over die negatieve saldi wordt geen rente berekend.

Deelnemers aan het schatkistbankieren en de relevante wet- en regelgeving voor de aanwijzing

De volgende opsomming van deelnemers aan het schatkistbankieren en nadere informatie is te vinden op de website van het Agentschap van Financiën, <https://www.dsta.nl/schatkistbankieren>).

1. Dienstonderdelen van het Rijk die over eigen bankrekeningen beschikken, te weten:

- de ministeries of onderdelen daarvan, zoals agentschappen;
- de colleges; de Eerste Kamer, de Tweede Kamer, de Raad van State, de Algemene Rekenkamer, de Nationale ombudsman, de Kanselarij der Nederlandse Orden, het Kabinet van de Koning, het Kabinet van de Gouverneur van Aruba, het Kabinet van de Gouverneur van Curaçao, het Kabinet van de Gouverneur van Sint Maarten, de Kiesraad, de Commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten).

Het instellen van een agentschap is in de CW 2016 (artikelen 2.20 en 4.20, tweede lid, onder g) geregeld. De deelname van de agentschappen aan het schatkistbankieren is in de Regeling agentschappen geregeld. Verder geldt voor deze organisaties het Handboek betalingsverkeer Rijksoverheid (bestuurlijk regels, niet gebaseerd op een wettelijke regeling).

2. Rechtspersonen met een wettelijke of publieke taak

Het gaat om de RWT's en de RPT's buiten het Rijk waarvoor de verplichting of mogelijkheid (vrijwillig) tot schatkistbankieren is geregeld, te weten:

a. Verplichte aanwijzing van overige RWT's (lijst A op website Agentschap)

De verplichting tot deelname aan schatkistbankieren door overige RWT's is gebaseerd op de artikelen 5.1 en 5.2 van de CW 2016. Op grond van die artikelen worden deze rechtspersonen voor deelname aangewezen door de Minister van Financiën in overeenstemming met de vakminister die voor de betrokken RWT verantwoordelijk is. De aanwijzing is een besluit op grond van artikel 1:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) waartegen bezwaar en beroep mogelijk is.

Disclaimer:

*Dit fiche is een informatief document ter toelichting van enkele comptabele onderwerpen. Het dient dus alleen als hulpmiddel en heeft **geen** status van juridische regelgeving of bestuurlijke afspraak.*

De systematiek voor de aanwijzing RWT's is dat in beginsel alle RWT's worden aangewezen, tenzij zij behoren tot een uitgezonderde categorie RWT's. *Uitgezonderd* zijn¹:

A. de RWT's die behoren tot een algemene (beleidsmatige) uitzonderingscategorie, te weten:

1. de RWT's, waarvan de wettelijk geregelde taak overwegend een private taak is (bijvoorbeeld de publieke omroepen);
2. de RWT's die tot wettelijk geregelde taak hebben om door het inlenen van financiële middelen gelden uit te zetten bij derde partijen (bijvoorbeeld De Nederlandsche Bank NV), of
3. de RWT's die tevens niet wettelijk geregelde taken uitvoeren (bijvoorbeeld private taken) en waarvan de wettelijk geregelde taak relatief beperkt is ten opzichte van die niet wettelijke taken (bijvoorbeeld de APK-keuringsstations);

B. de RWT's die behoren tot een categorale uitzonderingscategorie, te weten:

1. de RWT's die een instelling zijn, belast met een wettelijke taak op grond van de Erfgoedwet (voornamelijk de voormalige rijksmusea);
2. de RWT's die een gesloten jeugdzorginstelling zijn;
3. de RWT's die een bekostigde onderwijsinstelling zijn (in primair onderwijs, voortgezet onderwijs, hoger onderwijs)²;

C. de RWT's die niet voldoen aan een minimum financieel omvangscriterium op het moment van een mogelijke eerste aanwijzing, te weten een totaalbedrag aan inkomsten van ten minste € 15 mln. per jaar (het laatste afgesloten jaar of het lopende jaar), dan wel een totaalbedrag aan liquide middelen en beleggingen van ten minste € 1 mln. (gemiddeld of het voorafgaande jaar);

D. de RWT die door de Minister van Financiën is uitgezonderd. Deze discretionaire bevoegdheid kan worden uitgeoefend als de bijzondere aard van de wettelijke taak uitzondering wenselijk maakt.

b. Verplichte aanwijzing van RPT's (lijst B op website Agentschap)

De verplichting tot deelname aan schatkistbankieren door RPT's is gebaseerd op (de artikelen 5.1 en 5.3 van de CW 2016). Op grond van die artikelen *kunnen* deze rechtspersonen voor deelname worden aangewezen door de Minister van Financiën in overeenstemming met de vakminister die voor de betrokken RPT verantwoordelijk is. Er is dus sprake van een discretionaire bevoegdheid van de Minister van Financiën.

In de gehanteerde systematiek van aanwijzing van RPT's worden deze alleen aangewezen, indien de Minister van Financiën van oordeel is dat het wenselijk is dat het beheer van de publieke geldmiddelen risicoarm plaatsvindt. Een risicoarm beheer via schatkistbankieren kan wenselijk zijn als het om aanzienlijke bedragen gaat. Voorbeelden van RPT's zijn: de Stichting Nationaal Restauratiefonds en de Stichting Nationaal Groenfonds.

c. Vrijwillige aanwijzing van RWT's en RPT's (lijst C op website Agentschap)

RWT's en RPT's die niet verplicht zijn aangewezen, kunnen een verzoek bij de Minister van Financiën indienen om aangewezen te worden (vrijwillige deelname, op basis van artikel 5.4 van de CW 2016). Vrijwillige deelname houdt in dat de betrokken rechtspersoon na het akkoord van de Minister van Financiën wordt aangewezen. Vanaf dat moment is deelname verplicht. Deze deelname kan worden beëindigd met een opzegtermijn van 6 maanden. Nadere uitwerking is te raadplegen in de Regeling schatkistbankieren RWT's en andere rechtspersonen en de Regeling uitzondering op het schatkistbankieren bij het Rijk.

3. Deelname door private organisaties die schatkistbankieren met voorschotbetalingen van subsidies

Private organisaties kunnen (tijdelijk) publieke geldmiddelen beheren, doordat zij deze door middel van subsidieverstrekking hebben verkregen. Daarbij moet voornamelijk gedacht worden aan niet-reguliere (project)subsidies. Uit een oogpunt van doelmatig subsidiebeheer is het bij een omvangrijke subsidieverstrekking verstandig de betaalbaarstelling van de subsidie af te stemmen op de liquiditeitsbehoefte van de subsidieontvanger, temeer omdat projectsubsidies in het algemeen geen regelmaat qua liquiditeitsbehoefte kennen. Daartoe stelt de subsidieontvanger de nodige informatie over zijn liquiditeitsbehoefte aan de subsidieverstrekker beschikbaar. Die informatie wordt vervolgens door de subsidieverstrekker beoordeeld. Dat informatieproces kan in een aantal situaties uitmonden in hoge administratieve lasten voor zowel de subsidieontvanger als de subsidieverstrekker. Dat belastende administratieve proces kan worden vermeden, indien de verstrekte subsidie wordt betrokken bij het schatkistbankieren. Artikel 5.3 van de CW 2016 en artikel 13

¹ Deze opsomming is gebaseerd op artikel 5.2., tweede lid, van de CW 2016.

² Voor de instellingen voor onderwijs en onderzoek die vallen onder de Wet op het primair onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, de Wet educatie en beroepsonderwijs, de Wet op de expertisecentra en de TNO-wet, geldt de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Daarom zijn deze instellingen niet aangewezen voor verplicht schatkistbankieren. Zij kunnen wel op eigen verzoek worden aangewezen.

Disclaimer:

*Dit fiche is een informatief document ter toelichting van enkele comptabele onderwerpen. Het dient dus alleen als hulpmiddel en heeft **geen** status van juridische regelgeving of bestuurlijke afspraak.*

van de Regeling Financieel beheer van het Rijk voorziet in die mogelijkheid. In de voorwaarden van een concrete subsidieverstrekking wordt dan de voorwaarde van deelname aan schatkistbankieren opgenomen. Door een subsidie bij het schatkistbankieren te betrekken, kan de uitbetaling van de (jaartranche van de) subsidie in één bedrag aan het begin van het de subsidieperiode - en daarna eventueel jaarlijks aan het begin van het kalenderjaar - plaatsvinden. De subsidie wordt op een speciaal daarvoor geopende bankrekening van de subsidieontvanger uitbetaald. Die bankrekening wordt bij de betrokken bank in concernverband met de bankrekeningen van het Rijk opgenomen. Zie voor de verdere techniek hierboven.

Om de doelmatigheid van het schatkistbankieren in het oog te houden, hanteert het Agentschap van het Ministerie Financiën een beleidslijn met betrekking tot de omvang van de subsidie-uitbetalingen die bij het schatkistbankieren worden betrokken.

Wanneer een subsidie een meerjarig karakter heeft, is het - mede uit oogpunt van het budgetrecht – van belang dat een ongemotiveerde vroegtijdige uitbetaling van het meerjarige bedrag wordt voorkomen. Dit wordt ook wel *parkeren van begrotingsgeld* genoemd. Van een dergelijke subsidie worden eerst op basis van een realistische raming de jaartranches vastgesteld. Die jaartranches kunnen vervolgens jaarlijks aan het begin van elk jaar via schatkistbankieren betaalbaar worden gesteld. Die jaartranches kunnen vervolgens bij het schatkistbankieren worden betrokken.

Niet-reguliere subsidies worden op bovenstaande wijze bij het schatkistbankieren betrokken. Bij reguliere subsidies, waaronder in het algemeen jaarlijkse exploitatiesubsidies (dat wil zeggen bekostiging van personeel en materieel van reguliere activiteiten) worden begrepen, is in het algemeen sprake van een grote regelmaat in de liquiditeitsbehoefte. Daarop kan de uitbetaling van de subsidie gedurende een jaar vaak al doelmatig door middel van maand- of kwartaalbetalingen administratief eenvoudig worden afgestemd. Betrekken van dergelijke reguliere subsidies bij het schatkistbankieren heeft uit doelmatigheidsoogpunt geen meerwaarde.

4. Deelname door RWT's in het sociale zekerheidsdomein en in het zorgdomein

De RWT's in het sociale zekerheidsdomein, zoals het UWV (Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen) en de SVB (Sociale Verzekeringsbank) nemen op grond van de Wet (artikelen 119 en 120) en de Regeling financiering sociale verzekeringen, en bijlage 1, deel aan het schatkistbankieren. Het betreft met name de sociale fondsen, zoals het WW-, WAO-, AOW- en Anw-fonds. Het Ministerie van Financiën heeft met het UWV en de SVB een overeenkomst gesloten, waarin de deelname aan het schatkistbankieren nader is geregeld.

De RWT's in het zorgdomein, zoals het Zorginstituut Nederland, *nemen deel* op basis van de artikelen 39 en 40 van de Zorgverzekeringswet en artikel 4 van de Regeling zorgverzekering. Daarbij is te denken aan de sociale fondsen: het AFBZ en het ZVF. Het Ministerie van Financiën heeft met het Zorginstituut Nederland een overeenkomst gesloten, waarin de deelname aan het schatkistbankieren nader is geregeld.

5. Deelname door decentrale overheden

Het gaat dan om de gemeenten, provincies, waterschappen, lichamen met rechtspersoonlijkheid op basis van de wet gemeenschappelijke regelingen en andere aangewezen, bij wet ingestelde lichamen en organen. Deze organisaties nemen deel aan het schatkistbankieren op basis van:

- de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido, artikel 1, onderdeel a, en artikel 2);
- de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden (i.v.m. artikel 2, vierde lid en artikel 2b, lid 3 van Wet fido); de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) en bijlage.

Het Ministerie van Financiën heeft met elke decentrale overheid een overeenkomst gesloten, waarin de deelname aan het schatkistbankieren nader is geregeld. De inhoud van de overeenkomst maakt onderdeel uit van de Regeling.

Disclaimer:

*Dit fiche is een informatief document ter toelichting van enkele comptabele onderwerpen. Het dient dus alleen als hulpmiddel en heeft **geen** status van juridische regelgeving of bestuurlijke afspraak.*

Wanneer is er sprake van een RWT?³

Een RWT is volgens artikel 1.1 van de CW 2016 een rechtspersoon die een bij of krachtens de wet geregelde taak uitvoert en die daartoe geheel of gedeeltelijk wordt bekostigd uit de opbrengst van een bij of krachtens de wet ingestelde heffing. Om juridisch-praktische reden zijn de decentrale overheden in de CW 2016 buiten de definitie van RWT gehouden. Inhoudelijk is er dus sprake van een RWT, indien sprake is van twee voorwaarden:

1. de taak wettelijk is geregeld, en
2. de bekostiging van die taak wettelijk is geregeld.

1. Wettelijk geregelde taak

Van een *wettelijk* geregelde taak is sprake als de taak (of werkzaamheid, activiteit) geregeld is in een wet, een koninklijk besluit of een ministeriële regeling of daarop is gebaseerd.

De formulering *die een bij of krachtens de wet geregelde taak uitvoert* hoeft niet in te houden, dat een rechtspersoon in de betrokken wettelijke regeling zelf opgericht of ingesteld wordt, hoewel dat vaak wel het geval zal zijn. Ook rechtspersonen die zich voor de uitvoering van de taak aanmelden, bijvoorbeeld door het aanvragen van een daartoe benodigde vergunning of ontheffing, vallen, indien de vergunning of ontheffing aan hen is verleend, onder de definitie van het begrip RWT.

Een RWT kan naast de wettelijke taak ook met niet-wettelijke taken zijn belast. Dat kunnen soms private taken zijn. Een rechtspersoon kan dus ook gedeeltelijk RWT zijn. In zo'n geval worden alleen de geldmiddelen die met de uitvoering van de wettelijke taak zijn gemoeid (i.c. de publieke geldmiddelen) betrokken bij het schatkistbankieren. Private geldmiddelen blijven daar in beginsel buiten.

Voorbeelden van "gedeeltelijke- RWT's zijn de APK-keuringsstations en APK-garages (als die tevens rechtspersoon zijn). Overigens vallen deze, veelal relatief kleine, rechtspersonen op grond van het financiële omvangscriterium in een van de uitzonderingscategorieën van het schatkistbankieren (zie voor uitzonderingen hierboven bij *De externe deelnemers, Regeling van deelname door overige RWT's en RPT's door aanwijzing, a. verplichte aanwijzing van overige RWT's*).

Als een RWT rechtspersoonlijkheid bezit op grond van de wet waarbij hij is ingesteld, wordt de RWT als rechtspersoon sui generis aangemerkt (bijvoorbeeld de Nationale Politie). Rechtspersoonlijkheid kan echter ook via de privaatrechtelijke weg zijn verkregen op basis van het Burgerlijk Wetboek. Een RWT kan dus bijvoorbeeld de vorm hebben van een stichting of een besloten of een naamloze vennootschap.

In geval van een bij een (specifieke) machtigingwet geautoriseerde oprichting of mede-oprichting van een rechtspersoon geldt als uitgangspunt dat daarmee de taken en de bekostiging krachtens de wet zijn geregeld. De machtigingwet bevestigt immers de betrokkenheid van het Rijk bij de (mede-)oprichting. Belangrijke elementen bij die oprichting zullen de toe te wijzen taken zijn en de wijze waarop de taakuitvoering zal worden bekostigd. Het wettelijke karakter van de taken en de bekostiging ligt daarmee vast. Alleen als uit de machtigingwet, inclusief de toelichting, aantoonbaar blijkt dat geen taaktoewijzing of geen regeling van de bekostiging is beoogd, kan worden aangenomen dat niet is voldaan aan de kenmerken die in de definitie zijn omschreven.

2. Wettelijk geregelde bekostiging

Van "*bekostigd uit de opbrengst van een bij of krachtens de wet ingestelde heffing*" (kortweg: bekostigd uit een wettelijke heffing) is zowel sprake in geval van bekostiging uit de rijksbegroting (dus uit belastingen of bestemmingsheffingen), als van bekostiging uit een specifieke wettelijke bevoegdheid van een RWT om een heffing of tarief aan derde partijen te kunnen opleggen.

Bij bekostiging uit de rijksbegroting kan sprake zijn van een *directe* financiële bijdrage (bijvoorbeeld een subsidie, uitkering, lening, garantie).

Ook een *indirecte* financiële bijdrage is mogelijk als een bekostiging uit de rijksbegroting. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als de bijdrage via een intermediaire organisatie aan de rechtspersoon wordt uitgekeerd of als een bijdrage in natura wordt verstrekt doordat personeel of materieel beschikbaar wordt gesteld.

Van het instellen, bij of krachtens de wet, van een heffing door een RWT is sprake als:

- a. de heffing bij of krachtens de wet wordt opgelegd of vastgesteld;
- b. bij of krachtens de wet de minister of een toezichtorgaan de bevoegdheid heeft om een heffing in te stellen, op te leggen of vast te stellen;
- c. bij of krachtens de wet een formule is vastgesteld waaruit de heffing rechtstreeks voortvloeit;

³ Een uitgebreid overzicht van RWT's wordt door de Algemene Rekenkamer bijgehouden op haar website, zie www.rekenkamer.nl/rwtregister. De toepassing van het begrip RWT is voor de Algemene Rekenkamer van belang ter bepaling van het domein waarop haar controlebevoegdheden op grond van artikel 7.24 van de CW 2016 betrekking hebben.

Disclaimer:

*Dit fiche is een informatief document ter toelichting van enkele comptabele onderwerpen. Het dient dus alleen als hulpmiddel en heeft **geen** status van juridische regelgeving of bestuurlijke afspraak.*

d. bij of krachtens de wet wordt geregeld dat een heffing de goedkeuring van de minister of van een toezichtorgaan behoeft.

Van het instellen, bij of krachtens de wet, van een heffing door een RWT wordt niet geacht sprake te zijn als:

- a. bij of krachtens de wet een maximum heffing wordt geregeld;
- b. bij of krachtens de wet de elementen worden bepaald die in de berekening van de heffing (kunnen) worden betrokken (er is dus beleidsvrijheid voor de rechtspersoon);
- c. bij of krachtens de wet wordt geregeld dat de minister of een toezichtorgaan de begroting en/of de verantwoording/jaarrekening moet goedkeuren of vaststellen.

Wettelijke heffingen kunnen zijn:

1. belastingen: heffingen voor algemene collectieve voorzieningen;
2. bestemmingsheffingen: heffingen voor specifieke collectieve voorzieningen, bijvoorbeeld milieuheffingen, sociale premies, e.d.;
3. overheidstarieven: heffingen voor specifieke, individuele voorzieningen; dus voor door de overheid geleverde specifieke, individuele goederen of diensten, ook wel retributies genoemd.

Voorbeelden van overheidstarieven zijn: bij het Kadaster het kadastraal recht, bij de Rijksdienst voor het wegverkeer de keuringstarieven voor voertuigen en bij de Kamer van Koophandel het tarief voor het verstrekken van inlichtingen over ondernemingen.

Wanneer is er sprake van een RPT?

Een RPT is een rechtspersoon met een publieke taak, maar *niet* een bij of krachtens de wet geregelde taak. Het zijn dus geen RWT's. Het begrip *publieke taak* is te onderscheiden van een private taak aan de hand van een inhoudelijk criterium, te weten de maatschappelijke of politieke relevantie van de taak en waarbij de overheid betrokken is bij het beleidsterrein waartoe de taak gerekend kan worden (zie memorie van toelichting van artikel 5.2, derde lid, van de CW 2016).

Voor de bekostiging van een publieke taak kan worden aangesloten bij de definitie van RWT. Zie uiteenzetting hiervoor.

Relevante aspecten vanuit financiële beheersing en financieel beheer

☒ Administratie	☐ Begrotingsbeheer
☐ Audit	☐ Begrotings- en verantwoordingsproces
☐ Autorisatie/budgetrecht	☐ Financieel beheer
☐ Beleidscontrol	☐ Materieelbeheer
☐ Beleidsuitvoering	☐ Ministeriële verantwoordelijkheid

Administratie

Administratieve aspecten van schatkistbankieren zijn:

- a. het administratieve proces van toetreding tot deelname en de daarmee samenhangende registratie van de deelnemers inclusief gegevens over afname van producten, bijvoorbeeld wel of geen leenfaciliteit;
- b. het bijhouden van de rekeningen-courant tussen de deelnemers en het Rijk in aansluiting op de betrokken bankrekeningen.

Voor de RWT's en decentrale overheden voert het Agentschap van het Ministerie van Financiën het zogenoemde accountbeheer van de deelnemers aan schatkistbankieren. De dagelijkse banksaldi van de deelnemers worden door geheel geautomatiseerde processen bij de banken en het Agentschap bij het schatkistbankieren betrokken. Aanvullend is het Agentschap verantwoordelijk voor de berekening en de administratie van de rentevergoedingen. De RHB voert de rekening-courant administratie.

Voor ministeries en agentschappen voert de Rijkshoofdboekhouding de administratie van (de mutaties in) de rekeningen-courant van de deelnemers. Die administratie maakt deel uit van de reguliere boekhouding die wordt gevoerd.

Disclaimer:

*Dit fiche is een informatief document ter toelichting van enkele comptabele onderwerpen. Het dient dus alleen als hulpmiddel en heeft **geen** status van juridische regelgeving of bestuurlijke afspraak.*

Betrokkenheid vakdepartement

RWT's en RPT's

De beleidsdirectie van het departement dat in het bijzonder verantwoordelijk is voor de relatie tussen een RWT of RPT met het departement, meldt een potentiële kandidaat (RWT of RPT) voor deelname aan schatkistbankieren aan bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën. Die directie is verder betrokken bij het proces van toetreding tot deelname. In overleg met het Agentschap vindt de beoordeling tot deelname plaats.

Private organisaties die publieke geldmiddelen (subsidiën) beheren

De beleidsdirectie van het departement dat in het bijzonder verantwoordelijk is voor de relatie tussen een gesubsidieerde organisatie en het departement, neemt tijdig contact op met het Agentschap van het Ministerie van Financiën ter beoordeling of een potentiële kandidaat (te subsidiëren organisatie) dient deel te nemen aan schatkistbankieren.

Audit

De ADR kan, als interne auditor van het Rijk- in het kader van haar reguliere audit-taken op basis van artikel 3, derde lid, onder b, van het Besluit ADR, onderzoek doen naar het schatkistbankieren, zowel naar het proces van toetreding tot deelname als naar de opzet en de werking van het (systeem van) schatkistbankieren.

Betrokkenheid Ministerie van Financiën

Het Agentschap van het Ministerie van Financiën beoordeelt in overleg met de directie Begrotingszaken/BBL van het Ministerie van Financiën of toetreding tot deelname aan schatkistbankieren door organisaties buiten het Rijk is toegestaan. Het beoordelingskader voor deelname van RWT's en RPT's is in hoofdstuk 5 van de CW 2016 geregeld: zie hierboven onder kopje 'Deelnemers aan het schatkistbankieren en de relevante wet- en regelgeving voor de aanwijzing'.

Voor het beoordelingskader voor toetreding van private organisaties die publieke geldmiddelen beheren (gesubsidieerde organisaties) wordt verwezen naar artikel 5.3 van de CW 2016 en artikel 13 van de Regeling financieel beheer van het Rijk.

Ingeval wordt besloten tot aanwijzing tot deelname aan het schatkistbankieren, wordt de RWT of de RPT door het Agentschap toegevoegd aan de lijst met aangewezen deelnemers, beschikbaar op de website van het Agentschap (<https://www.dsta.nl/schatkistbankieren/documenten/publicaties/2018/06/01/aangewezen-rwts>).

Gesubsidieerde organisaties die toetreden tot deelname aan schatkistbankieren zijn daartoe op grond van de subsidievoorwaarden verplicht.

Het Agentschap van het Ministerie van Financiën is verantwoordelijk voor de uitvoering van het schatkistbankieren bij het Rijk. Het Agentschap voert in dat kader alle noodzakelijk uitvoeringsactiviteiten (overeenkomst sluiten, technisch inregelen van de deelname) uit. Zie voor nadere informatie <https://www.dsta.nl/schatkistbankieren>.

Betrokkenheid Tweede Kamer/Eerste Kamer

Geen.

Betrokkenheid Algemene Rekenkamer

Reguliere betrokkenheid in het kader van de controle van het financieel beheer van het Rijk (waaronder agentschappen) op basis van artikel 7.12, tweede lid, onder b, CW 2016 en van de controle van RWT's.

oOo

Disclaimer:

*Dit fiche is een informatief document ter toelichting van enkele comptabele onderwerpen. Het dient dus alleen als hulpmiddel en heeft **geen** status van juridische regelgeving of bestuurlijke afspraak.*